

بِسْمِ
الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ

مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای آیین دادرسی کیفری

مؤلف:

محمدرضا اسلامی خو

استاد دانشگاه - وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات چتر دانش

- سرشناسه : اسلامی‌خو، محمدرضا، ۱۳۵۵-
- عنوان و نام پدیدآور : مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای آیین دادرسی کیفری / مولف محمدرضا اسلامی‌خو.
- مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۴۰۱.
- مشخصات ظاهری : ۵۳۰ ص.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۵۸۰-۴
- وضعیت فهرست نویسی : فیپا
- موضوع : آیین دادرسی جزایی -- ایران -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)
Criminal procedure -- Iran -- Examinations, questions, etc (Higher)
- رده بندی کنگره : KMH۴۶۱۰
- رده بندی دیویی : ۳۴۵/۵۵۰۵
- شماره کتابشناسی ملی : ۹۰۳۳۵۹۷
- اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

- نام کتاب : مجموعه پرسش‌های چهارگزینه‌ای آیین دادرسی کیفری
- ناشر : چتر دانش
- مؤلف : محمدرضا اسلامی‌خو
- نوبت و سال چاپ : اول - ۱۴۰۱
- شمارگان : ۱۰۰۰
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۵۸۰-۴
- قیمت : ۳۲۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خم‌نیری‌جاوید (اردیبهشت‌شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

ناشر سخن

رشته حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله یکی از پرتعدادترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این‌ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آنها از یک سو و تناسب آنها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت‌گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه علمی بیش از پیش به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

تقدیم؛

کتاب حاضر را به روح بلند مرحوم پدر به عنوان اولین معلم و مشوق اصلی من در کسب علم و دانش و سپس به فرزند عزیزم فاطمه یامین تقدیم می‌نمایم.

سخنی با مخاطب؛ (قبل از مطالعه کتاب حتماً مقدمه را بخوانید)

ضمن تشکر از حسن اعتماد و توجه بابت انتخاب این کتاب و آرزوی موفقیت در آزمون پیش رو سخنم را در دو بخش ارائه می‌نمایم.

بخش اول:

از طرفی پویایی علم حقوق و نیاز به حق دانش پژوهان محترم این رشته به منابع جدید و قابل اتکاء، ضرورت تالیف آثار قوی و سودمند برای مرتفع نمودن خواسته‌های علمی داوطلبان را بیش از گذشته نمایان ساخته است. نگاشتن آثار ضعیف و القاء نظرات شخصی پیامدهای مخربی بر نسل آینده جامعه حقوقی به دنبال خواهد داشت لذا پرهیز از این نوع رفتار توصیه همیشگی بزرگان و دلسوزان عرصه علم و دانش حقوقی بوده و هست. از سوی دیگر لازم الاجراء شدن هر قانون مصوبی علاوه بر آن که تغییراتی در دیدگاه‌ها و رویه‌های حقوقی و قضایی ایجاد می‌کند، در رویکرد طراحان سئوالات آزمون‌های حقوقی نیز اثر انکارناپذیر دارد. نمونه بارز و شاخص این ادعا «قانون کاهش مجازات حبس تعزیری» است که در خرداد ۱۳۹۹ لازم الاجراء گردید. این مصوبه به طور مستقیم بر قانون مجازات اسلامی و قانون آیین دادرسی کیفری و به طور غیرمستقیم بر قوانین متعدد جزایی اثر گذار بود. وجود برخی ابهامات در قانون اخیرالتصویب موجب صدور نظریات متعدد از اداره حقوقی قوه قضاییه و نیز صدور آراء وحدت رویه دیوان عالی کشور گردید. بدون تردید طراحان سئوالات آزمون‌های حقوقی اصلاحات جدید را مدنظر داشته و به طور قطع در طرح سئوالات آگاهی و اشرافیت داوطلبان محترم را مورد ارزیابی قرار خواهند داد.

به واسطه بیش از دو دهه تدریس مباحث فقهی و حقوقی در مراکز گوناگون علمی و آموزشی و همچنین تصدی به منصب خطیر قضاوت و فعالیت در کسوت مقدس و کالت سعی شده است در کتاب حاضر نکات مهم و کلیدی مدنظر قرار گیرد تا سهمی هرچند کوچک در موفقیت داوطلبان ارجمند داشته باشد. از ویژگی‌های مجموعه حاضر می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

۱) ارائه سئوالات ادواری و طرح سئوالات تالیفی بر اساس استانداردهای آزمون‌های حقوقی

۲) دسته بندی سئوالات بر اساس مباحث و موضوعات حقوق کیفری

۳) طبقه بندی سئوالات در سه سطح آسان (C)، متوسط (B) و سخت (A)

۴) طرح سئوالات قوانین خاص آزمونی درس آیین دادرسی کیفری

- ۵) پاسخ‌های تحلیلی بر اساس آخرین اصلاحات قوانین و مقررات
- ۶) پاسخ‌های استنادی بر اساس آراء وحدت رویه و رویه قضایی و کلید تست سازمان سنجش
- ۷) پرهیز از القای دکترین و دیدگاه شخصی در پاسخ به سؤالات
- ۸) ایجاد انگیزه در داوطلب جهت مراجعه به قانون به عنوان اصلی‌ترین منبع که بعضا مورد غفلت قرار می‌گیرد.

بخش دوم:

در کنار تدریس دوره‌های بلند مدت درس آیین دادرسی کیفری و کارگاه‌های نکته و تست، ایفای نقش مشاور و طراح سؤالات آزمونی در موسسه آموزش عالی آزاد چتردانش فرصتی مغتنم ایجاد نمود تا ضمن شناخت ضعفها و آسیب‌ها، راهکارهای عملی و موثر در بالا بردن ضریب موفقیت داوطلبان آزمون‌های حقوقی به ویژه وکالت و قضاوت، ارائه گردد. بدین منظور ده راهکار که حاصل تلفیق علم و تجربه می‌باشد و داوطلبان متعددی تاثیر مثبت آن را تایید نموده‌اند تقدیم حضور مخاطبان گرامی می‌شود:

۱. برای خستگی کمتر ذهن و بازدهی بهتر و نیز مدیریت زمان توصیه می‌گردد، دروس با توجه به درصدهای آزمون‌های آزمایشی به ترتیب آسان و سخت چیدمان شود و ابتدا از سؤالات درس آسان شروع کرده و سپس به سراغ سؤالات درس سخت رفته و به همین منوال تا پایان آزمون ادامه یابد.
۲. برای مدیریت زمان، توصیه اکید همراه داشتن ساعت عقربه دار مچی است. از کل زمان آزمون، ۱۵ دقیقه پایانی را برای جمع بندی به خصوص بررسی سؤالات علامت دار قرار دهید.
۳. داوطلب نباید در پاسخ دهی به سؤالات حریص باشد. پاسخ‌های غلط، زحمت شما را در مورد جواب‌های صحیح از بین می‌برد.
۴. سؤالات با تمرکز و دقت خوانده شود. بویژه به مثبت یا منفی بودن فعل سؤال توجه گردد. توصیه می‌شود برگه پاسخنامه را روی گزینه‌های چهارگانه سؤالات قرار دهید تا در زمان خواندن سؤال، مسیر دید چشم شما به سمت گزینه‌ها منحرف نشود.
۵. نکته بسیار مهم آن است که اگر در سؤالات درس جزا یا کیفری، میزان مجازات درج شده باشد، حتما درجه جرم (بر اساس ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی) بالای آن نوشته شود.
۶. در تست زنی مدرن از روش «استخراج نکات» استفاده می‌شود. بدین صورت که نکات کلیدی سؤال از طریق کشیدن خط دور آنها مشخص شده سپس گزینه‌ای که بیشترین تناسب را با نکات سؤال دارد انتخاب می‌گردد.
۷. چنانچه تشخیص تناسب گزینه با داده‌های سؤال میسر نشد از روش «ردّ گزینه» استفاده شود. بدین

صورت که پس از خواندن دقیق سؤال، ابتدا گزینه «پرت» سپس گزینه «نزدیک به پرت» که ربطی به سؤال ندارند، روی آنها خط زده شود. سپس دو گزینه بعدی که نزدیک به هم هستند مورد بررسی قرار گرفته و گزینه صحیح انتخاب گردد.

۸. در مواجه شدن با سئوالاتی که گزینه‌های طولانی دارد، علامت (+) کنار سؤال زده شود و سؤال بعدی بررسی شود. در زمان جمع بندی (۱۵ دقیقه پایانی) به سراغ سئوالاتی که علامت (+) دارند رفته و پاسخ‌ها را بررسی و گزینه صحیح را انتخاب نماید.

۹. اگر بین دو گزینه شک ایجاد شد، روی گزینه‌های دیگر خط کشیده و سپس کنار سؤال، علامت (+) زده و سؤال بعدی بررسی شود. در زمان جمع بندی (۱۵ دقیقه پایانی) مجدداً سؤال بررسی و در صورت یقین، گزینه صحیح انتخاب شود.

۱۰. تکمیل پاسخنامه به هیچ وجه به انتهای زمان آزمون موکول نشود. همزمان با انتخاب گزینه صحیح، مربع مربوط به همان سؤال در برگ پاسخنامه سیاه گردد.

فهرست

۸	کشف جرم و ضابطان
۴۰	تعقیب و تحقیق
۱۲۶	تأمین و قرار کیفری
۲۳۸	صلاحیت و حل اختلاف در صلاحیت
۳۳۳	دادرسی کیفری
۴۳۷	اجرای احکام کیفری
۴۹۲	قوانین خاص

کشف جره و ضابطان

سؤالات سطح C (آسان)

۱ چنانچه در برابر بازپرس حین انجام وظیفه مقاومتی صورت گیرد، مقام

قضایی چه اختیاراتی دارد؟

الف) صرفا استفاده از نیروی انتظامی

ب) استفاده از نیروی انتظامی و نظامی

ج) استفاده از تمامی ضابطان قضایی

د) استفاده از نیروی انتظامی و در صورت ضرورت نیروی نظامی

پاسخ: گزینه «د» مستند به ماده ۱۰۳ آیین دادرسی کیفری هرگاه در برابر مقام قضایی به هنگام انجام وظیفه مقاومتی شود او می‌تواند از قوای انتظامی و در صورت ضرورت از نیروهای نظامی استفاده کند این قوا مکلف به انجام دستور قضایی هستند در صورت عدم اجرای دستور مستنکف به مجازات مقرر قانونی محکوم می‌شود.

۲ کدام یک از مأموران زیر در جرائم غیرمشهود ضابط نظامی نمی‌باشند:

الف) افسران و درجه داران نیروهای مسلح در صورت عدم حضور سایر ضابطان نظامی

ب) مأموران دژبان نیروهای مسلح

ج) مأموران حفاظت اطلاعات نیروهای مسلح در چهار چوب وظایف قانونی

د) فرماندهان و افسران آموزش دیده نیروی انتظامی

پاسخ: گزینه «الف» گزینه‌های دوم تا چهارم مستند به بندهای الف، ب و ت ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری در کلیه جرائم (مشهود و غیرمشهود) ضابط نظامی محسوب می‌شوند اما افسران و درجه داران نیروهای مسلح مطابق بند ث ماده مذکور با دو شرط ضابط نظامی هستند. اول: در صورت عدم حضور سایر ضابطان نظامی و دوم: صرفا در جرائم مشهود. لذا این دسته از نظامیان در جرائم غیرمشهود ضابط نظامی تلقی نمی‌شوند.

۳ دستور شفاهی مقام قضایی به ضابطان دادگستری، در چه صورتی امکان پذیر

است؟

الف) در صورت ضرورت و فوریت موضوع و صلاحدید مقام قضایی

ب) در صورت مقدور نبودن صدور دستور کتبی از طرف مقام قضایی

ج) در صورت لزوم فوریت اجرای دستور و مقدور نبودن صدور دستور کتبی

د) دستور قضایی باید کتبی باشد و امکان صدور دستور شفاهی وجود ندارد.

پاسخ: گزینه «ج» مستند به ماده ۳۴ قانون آیین دادرسی کیفری دستورهای مقام قضایی به ضابطان دادگستری به صورت کتبی، صریح و با قید مهلت صادر می‌شود. در موارد فوری که صدور دستور کتبی مقدور نیست دستور به صورت شفاهی صادر می‌شود.

۴ چنانچه سرباز وظیفه اقدام به فرار از خدمت نماید یگان نظامی یا انتظامی

محل خدمت چه تکلیفی دارد؟

الف) اعلام گزارش فرار به حوزه وظیفه عمومی اعزام کننده

ب) اعلام گزارش فرار به دژبان مربوط

ج) اعلام گزارش فرار به فرماندهی انتظامی محل سکونت فرد

د) هر سه مورد از تکالیف یگان نظامی یا انتظامی محل خدمت است.

پاسخ: گزینه «د» مطابق ماده ۶۱۱ قانون آیین دادرسی کیفری یگان‌های نظامی و انتظامی مکلفند گزارش فرار کارکنان وظیفه تحت امر خود را بلافاصله به حوزه وظیفه عمومی اعزام کننده و دژبان مربوط و فرماندهی انتظامی محل سکونت افراد مزبور اعلام نمایند.

۵ در خصوص ماموران وزارت اطلاعات کدام صحیح است؟

الف) ضابط خاص دادگستری محسوب می‌شوند.

ب) ضابط عام دادگستری محسوب می‌شوند.

ج) ضابط خاص نظامی محسوب می‌شوند.

د) ضابط عام نظامی محسوب می‌شوند.

پاسخ: گزینه «الف» در ماده ۲۹ قانون آیین دادرسی کیفری ضابطان دادگستری تعیین شده است. از جمله در بند ب ماده مذکور مصادیق ضابطان خاص آمده است که ماموران وزارت اطلاعات نیز جزء ضابطان خاص دادگستری قلمداد شده‌اند.

۶ در خصوص ماموران حفاظت اطلاعات وزارت اطلاعات کدام صحیح است؟

الف) ضابط خاص دادگستری محسوب می‌شوند.

ب) ضابط عام دادگستری محسوب می‌شوند.

ج) ضابط خاص نظامی محسوب می‌شوند.

د) ضابط عام نظامی محسوب می‌شوند.

پاسخ: گزینه «ج» مطابق تبصره ۱ ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری ماموران حفاظت اطلاعات وزارت اطلاعات نسبت به جرائم کارکنان وزارت مزبور که در صلاحیت سازمان قضایی نیروهای مسلح است ضابط نظامی از نوع خاص محسوب می‌شوند.

۷ ضابطان دادگستری در جرائم مشهود با وجود کدام مورد می‌توانند مظنون

را تحت نظر قرار دهند؟

الف) برای تکمیل تحقیقات ضرورت داشته باشد.

ب) مراتب فوراً به اطلاع دادستان برسد.

ج) اتهام و ادله آن به طور کتبی به متهم ابلاغ و تفهیم گردد.

د) وجود همه موارد برای تحت نظر قرار دادن متهم لازم است.

پاسخ: گزینه «د» مستفاد از ماده ۴۶ قانون آیین دادرسی کیفری آن است که در جرائم مشهود تحت نظر قرار دادن متهم به مدت بیست و چهار ساعت منوط به وجود شرایط مقرر در گزینه‌های اول تا سوم می‌باشد.

۸ در کدام یک از موارد ذیل جرم مشهود نیست؟

الف) جرمی که در مرئی و منظر ضابطین واقع شود.

ب) در صورتی که پس از وقوع جرم سه نفر از ناظرین بلافاصله شخص معینی را به عنوان مرتکب معرفی کند.

ج) در صورتی که متهم پس از وقوع جرم فوراً دستگیر شود.

د) در صورتی که متهم ولگرد باشد.

پاسخ: گزینه «د» مستفاد از بند چ ماده ۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری آن است که ولگرد بودن متهم به شرط داشتن سوءشهرت در محل از مصادیق جرم مشهود تلقی می‌گردد. سایر گزینه‌ها مطابق بندهای الف، ب و ت ماده مذکور جرم مشهود محسوب می‌شوند.

۹ اجرای دستور جلب مأموران انتظامی، در یگان نظامی محل خدمت مأمور:

الف) صرفاً به عهده ضابطان دادگستری است.

ب) بر عهده دادستان نظامی است.

ج) در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری، به عهده ضابطان یگان مربوط است.

د) بر عهده ضابطان نظامی مربوط است.

پاسخ: گزینه «د» بر اساس تبصره ۳ ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری اجرای دستورات مراجع قضایی غیرنظامی در یگان‌های نظامی و انتظامی بر عهده ضابطان نظامی است.

۱۰ کدام گزینه در خصوص ضابطیت پرسنل آموزش دیده و درجه داران وظیفه

نیروی انتظامی به ترتیب صحیح است؟

الف) ضابط محسوب می‌شوند - ضابط محسوب می‌شوند.

ب) ضابط محسوب نمی‌شوند - ضابط محسوب نمی‌شوند.

ج) ضابط محسوب می‌شوند - ضابط محسوب نمی‌شوند.

د) ضابط محسوب نمی‌شوند - ضابط محسوب می‌شوند.

پاسخ: گزینه «ج» مستفاد از بند الف ماده ۲۹ و نیز بند ت ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری فرماندهان و درجه داران آموزش دیده نیروی انتظامی ضابط محسوب می‌شوند اما به موجب تبصره ماده ۲۹ و تبصره ۲ ماده ۶۰۳ قانون مذکور کارکنان وظیفه، ضابط قضایی اعم از دادگستری و نظامی محسوب نمی‌شوند.

۱۱ نقل و انتقال محکومان دادگاه‌های نظامی و هزینه آن، به ترتیب بر عهده

چه مقام یا مرجعی می‌باشد؟

الف) دژبان یگان‌های نیروهای مسلح - بیت المال

ب) نیروی انتظامی - محکوم علیه

ج) دژبان یگان‌های نیروهای مسلح - یگان بدرقه کننده

د) ضابطان نظامی - بیت المال

پاسخ: گزینه «ج» بر اساس ماده ۶۱۰ قانون آیین دادرسی کیفری نقل و انتقال متهمان و محکومان نظامی بر عهده دژبان یگان‌های نیروهای مسلح مربوطه است و در صورت عدم وجود دژبان، نیروی انتظامی موظف به انجام است. اما در هر صورت هزینه نقل و انتقال بر عهده یگان بدرقه کننده یا همان مرجع نظامی است.

۱۲ ریاست ضابطان نظامی از حیث وظایفی که به عنوان ضابط بر عهده دارند

با چه مقامی است؟

الف) دادستان کل کشور (ب) رئیس سازمان قضایی استان

ج) دادستان نظامی (د) رئیس دادرسی نظامی ناحیه

پاسخ: گزینه «ج» مطابق ماده ۶۰۹ قانون آیین دادرسی کیفری «ریاست و نظارت بر ضابطان نظامی از حیث وظایفی که به عنوان ضابط بر عهده دارند با دادستان نظامی است...»

۱۳ در کدام مورد ضابطان دادگستری حق اخذ تأمین کیفری از متهم را دارند؟

الف) در کلیه جرایم

ب) در جرایم علیه امنیت به دستور دادستان

ج) در کلیه جرایم منافی عفت

د) در هیچ جرمی

پاسخ: گزینه «د» مطابق ماده ۴۱ قانون آیین دادرسی کیفری «ضابطان دادگستری اختیار اخذ تأمین از متهم راندارند و مقامات قضایی نیز نمی‌توانند اخذ تأمین را به آنان محول کنند...»

۱۴ تخلف از ارجاع دستورات قضایی به مقامات یا مامورانی که ضابط محسوب

نمی‌شوند، دارای چه ضمانت اجرایی می‌باشد؟

(الف) فاقد ضمانت اجرا در قانون آیین دادرسی کیفری است.

(ب) موجب محکومیت انتظامی مقام قضایی تا درجه چهار است.

(ج) موجب محکومیت انتظامی درجه چهار مقام قضایی است.

(د) موجب محکومیت انتظامی مقام قضایی از درجه سه تا هشت است.

پاسخ: گزینه «ب» مطابق تبصره ماده ۳۲ و تبصره ماده ۶۰۹ قانون آیین دادرسی کیفری ارجاع دستورات قضایی به مقامات یا مامورانی که ضابط محسوب نمی‌شوند اعم از ضابط دادگستری یا نظامی موجب موجب محکومیت انتظامی مقام قضایی تا درجه چهار است.

۱۵ ضابط قضایی در زمان ورود به محل، مکلف به ارایه کدام مورد است؟

(الف) کارت ویژه ضابطین و اصل دستور قضایی

(ب) کارت شناسایی و رونوشت دستور قضایی

(ج) فقط اصل دستور قضایی

(د) فقط کارت ویژه ضابطین

پاسخ: گزینه «الف» مطابق ماده ۵۸ قانون آیین دادرسی کیفری «ضابطان دادگستری باید هنگام ورود به منازل، اماکن بسته و تعطیل ضمن ارائه اوراق هویت ضابط بودن خود، اصل دستور قضایی را به متصرف محل نشان دهند...»

۱۶ در کدام یک از موارد زیر مقام قضایی می‌تواند تشخیص را به ضابطان

دادگستری واگذار نماید؟

(الف) مهمتر بودن تفتیش و بازرسی از حقوق اشخاص در فرض تزاحم

(ب) ضرورت تفتیش و بازرسی در شب

(ج) ضرورت داشتن جلب متهم در شب

(د) در همه موارد مذکور، تشخیص موضوع صرفاً با مقام قضایی است.

پاسخ: گزینه «د» با توجه به مواد ۱۳۹ و ۱۴۰ و ۱۸۳ قانون آیین دادرسی کیفری تشخیص تمامی موارد مذکور بر عهده مقام قضایی بوده و قابل واگذاری به ضابطان نمی‌باشد.

۱۷ موعده زمانی بازرسی از واحدهای مربوط به ضابطان توسط دادستان به

منظور نظارت بر حسن اجرای وظایف آنها کدام است؟

الف) حداقل هر سه ماه یکبار (ب) حداقل هر یک ماه یکبار

ج) حداقل هر دو ماه یکبار (د) حداکثر هر دو ماه یکبار

پاسخ: گزینه «ج» مطابق مواد ۳۳ و ۶۰۷ قانون آیین دادرسی کیفری «دادستان به منظور نظارت بر حسن اجرای وظایف ضابطان واحدهای مربوط را حداقل هر دو ماه یک بار مورد بازرسی قرار می‌دهد...»

۱۸ فهرست اشخاص تحت نظر دادگاه بخش در کدام موعده زمانی و توسط

کدام مقام به رئیس کل دادگستری استان اعلام می‌گردد؟

الف) پایان هر روز - دادستان شهرستان

ب) پایان هر ماه - دادستان شهرستان

ج) پایان هر روز - رئیس دادگاه بخش

د) پایان هر ماه - رئیس دادگاه بخش

پاسخ: گزینه «ج» به موجب ماده ۴۹ قانون آیین دادرسی کیفری، فهرست افراد تحت نظر باید در پایان هر روز توسط دادستان به رئیس کل دادگستری استان اعلام شود. در حوزه قضایی بخش با توجه به ماده ۲۴ قانون مذکور وظایف دادستان بر عهده رئیس دادگاه بخش و در غیاب وی بر عهده دادرس علی‌البدل دادگاه می‌باشد.

۱۹ وقوع جرم در منظر ضابطان ..... و وقوع جرم نزد دادستان

..... است.

الف) جرم مشهود - جرم مشهود

ب) شروع به تعقیب - شروع به تعقیب

ج) شروع به تعقیب - جرم مشهود

د) جرم مشهود - شروع به تعقیب

پاسخ: گزینه «د» بر اساس بند الف ماده ۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری وقوع جرم در منظر ضابطان از مصادیق جرم مشهود تلقی می‌گردد و مطابق بند پ ماده ۶۴ قانون مذکور یکی از موجبات شروع به تعقیب متهم، وقوع جرم مشهود در برابر دادستان یا بازپرس است.

۲۰ کدام ضابط خاص قضایی نیست؟

- الف) روسا، معاونان و ماموران زندان‌های عمومی
- ب) روسا، معاونان و ماموران زندان‌های نظامی
- ج) ماموران بازرسی و قضایی نیروهای مسلح
- د) ماموران سازمان اطلاعات سپاه

پاسخ: گزینه «ج» مطابق بند پ ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری، ماموران بازرسی و قضایی نیروهای مسلح جزء ضابطان عام نظامی محسوب می‌شوند اما گزینه‌های اول و چهارم حسب بند ب ماده ۲۹ و گزینه دوم حسب تبصره ۱ ماده ۶۰۳ ضابط خاص قضایی هستند.

۲۱ مامور نیروی انتظامی در مقام ضابط قضایی مرتکب ضرب و جرح فردی به اتهام حمل مواد مخدر می‌شود. کدام دادگاه صلاحیت رسیدگی به اتهام ضابط را دارد؟

- الف) دادگاه انقلاب با وحدت قاضی
- ب) دادگاه نظامی دو
- ج) دادگاه کیفری دو
- د) دادگاه نظامی دو یا کیفری دو

پاسخ: گزینه «ج» مستفاد از ماده ۵۹۷ قانون آیین دادرسی کیفری آن است که به جرائم ضابطان دادگستری در مقام ایفای وظایف ضابطیت مراجع کیفری صالح رسیدگی می‌نمایند.

۲۲ کدام مورد از مصادیق جرم مشهود محسوب نمی‌شود؟

- الف) وقتی متهم بلافاصله پس از وقوع جرم قصد فرار داشته باشد.
- ب) وقتی بلافاصله پس از وقوع جرم وسایل ارتکاب جرم نزد متهم پیدا شود.
- ج) وقتی متهم هنگام ارتکاب جرم سلاح همراه داشته باشد.
- د) وقتی مأمورین پس از وقوع جرم آثار جرم را مشاهده کنند.

پاسخ: گزینه «ج» گزینه اول مطابق بند ت و گزینه دوم مطابق بند پ و گزینه چهارم مطابق بند الف ماده ۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری از مصادیق جرم مشهود محسوب می‌شوند اما گزینه سوم مصداق جرم مشهود نمی‌باشد.

سؤالات سطح B (متوسط)

۱ مطابق قانون آیین دادرسی کیفری تحت نظر قرار دادن متهم در جرائم

غیرمشهود:

الف) تحت هیچ شرایطی امکان پذیر نیست.

ب) در خارج از ساعت اداری ممکن است.

ج) در خارج از ساعت اداری و در صورت عدم دسترسی به مقام قضایی ممکن است.

د) در خارج از ساعت اداری و با اطلاع به دادستان ممکن است.

پاسخ: گزینه «ج» جلب متهم در جرائم مشهود در ماده ۴۶ قانون آیین دادرسی کیفری پیش بینی شده است. اما در خصوص جرائم غیرمشهود مطابق ۱۸۵ قانون مذکور در صورت عدم دسترسی به مقام قضایی در خارج از وقت اداری ضابط می‌تواند متهم را حداکثر تا بیست و چهار ساعت تحت نظر قرار دهد و در اول وقت اداری به نظر مقام قضایی برساند.

۲ ماموران پلیس آگاهی حسب دستور بازپرس جهت ادامه تحقیقات، اقدام

به بازرسی از محل اختفای اموال مسروقه می‌نمایند. در صورت کشف اسباب یا آثار کدام جرم، موظف به حفظ ادله و تنظیم صور تجلسه و اطلاع فوری به

مرجع قضایی صالح هستند؟

الف) یک قبضه سلاح کمری بدون مجوز

ب) تعدادی جعبه حاوی مشروبات الکلی خارجی

ج) تجهیزات دریافت از ماهواره

د) مقداری مواد روانگردان از نوع شیشه

پاسخ: گزینه «الف» مستند به ماده ۵۷ قانون آیین دادرسی کیفری چنانچه ضابطان دادگستری در زمان بازرسی از محل ادله، اسباب و آثار جرم دیگری را کشف نمایند، که تهدید کننده امنیت و آسایش عمومی جامعه باشد موظف به حفظ ادله و تنظیم صور تجلسه و اطلاع به مرجع صالح قضایی می‌باشند. در میان گزینه‌های چهارگانه «نگهداری و حمل غیرمجاز سلاح گرم» تهدید برای امنیت و آسایش مردم محسوب می‌شود.

۳ کدام گزینه در خصوص معتبر بودن گزارش ضابطان صحیح است؟

- الف) بر خلاف اوضاع و احوال و قرائن مسلم قضیه نباشد یا بر اساس ضوابط و مقررات قانونی تهیه و تنظیم نشده باشد.
- ب) بر خلاف اوضاع و احوال و قرائن مسلم قضیه نباشد و بر اساس ضوابط و مقررات قانونی تهیه و تنظیم نشده باشد.
- ج) بر خلاف اوضاع و احوال و قرائن مسلم قضیه باشد یا بر اساس ضوابط و مقررات قانونی تهیه و تنظیم نشده باشد.
- د) بر خلاف اوضاع و احوال و قرائن مسلم قضیه نباشد و بر اساس ضوابط و مقررات قانونی تهیه و تنظیم شده باشد.

پاسخ: گزینه «د» با توجه به تصریح قانونگذار در ماده ۳۶ قانون آیین دادرسی کیفری «گزارش ضابطان در صورتی معتبر است که بر خلاف اوضاع و احوال و قرائن مسلم قضیه نباشد و براساس ضوابط و مقررات قانونی تهیه و تنظیم شده باشد.»

۴ تحت نظر قرار دادن متهم به مدت ۲۴ ساعت در جرائم مشهود با چه

شرایطی امکان‌پذیر است؟

- الف) ضرورت برای تکمیل تحقیقات و اطلاع فوری به دادستان
- ب) تفهیم و ابلاغ کتبی موضوع اتهام و ادله آن به متهم و اطلاع فوری به دادستان
- ج) صرفاً ضرورت برای تکمیل تحقیقات
- د) موارد مذکور در گزینه‌های «الف» و «ب»

پاسخ: گزینه «د» مستند به ماده ۴۶ قانون آیین دادرسی کیفری در جرائم مشهود نگهداری (تحت نظر) متهم منوط به شرایط ذیل است:

- ۱- برای تکمیل تحقیقات ضرورت داشته باشد.
- ۲- موضوع اتهام و ادله آن به متهم بصورت کتبی تفهیم و ابلاغ گردد.
- ۳- مراتب فوراً به اطلاع دادستان برسد.

۵ مدیرکل سازمان برنامه و بودجه شهرستان «الف» متوجه جعل سند عادی توسط یکی از کارمندان اداره می‌شود. وی موظف به اطلاع دادن موضوع به چه کسی است؟

الف) بخش حراست و نظارت دستگاه مربوطه

ب) دادستان

ج) رئیس سازمان بازرسی استان

د) مقام مذکور هیچ وظیفه‌ای در خصوص اطلاع دادن وقوع جرم ندارد.

پاسخ: گزینه «د» مستند به ماده ۷۲ قانون آیین دادرسی کیفری هر گاه مقامات و اشخاص رسمی از وقوع یکی از جرائم غیرقابل گذشت در حوزه کاری خود مطلع شوند مکلفند موضوع را فوری به دادستان اطلاع دهند. با توجه به این که بزه ارتكابی توسط کارمند به موجب ماده ۱۰۴ قانون مجازات اسلامی جرمی قابل گذشت می‌باشد، بنابراین مدیر کل اداره از نظر مقررات کیفری با تکلیفی مواجه نمی‌باشد.

۶ مأموران حفاظت اطلاعات وزارت اطلاعات در کدام مورد ضابطان نظامی به شمار می‌روند؟

الف) کلیه جرایم ارتكابی توسط مأموران وزارت اطلاعات

ب) جرائم ارتكابی مأموران وزارت اطلاعات در صلاحیت سازمان قضایی نیروهای مسلح

ج) جرایم نظامیان درجه‌ی سرتیپ دو و بالاتر

د) مفاسد کلان اقتصادی و جرایم سازمان یافته‌ی فراملی

پاسخ: گزینه «ب» مستند به ذیل تبصره ۱ ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری «... و همچنین مأموران حفاظت اطلاعات وزارت اطلاعات نسبت به جرائم کارکنان وزارت مزبور که در صلاحیت سازمان قضایی است ضابط نظامی محسوب می‌شوند.»

۷ «الف» درجه دار نیروی انتظامی در مقام ایفای وظیفه ضابطیت مرتکب جرم شده است. مرجع صالح تحقیق کدام گزینه است؟

الف) دادسرای نظامی

ب) دادسرای عمومی

ج) دادسرای عمومی یا نظامی حسب نوع جرم

د) دادسرای عمومی یا نظامی حسب مقام صادر کننده دستور

پاسخ: گزینه «د» با توجه به این که مطابق بند الف ماده ۲۹ و بند ت ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری فرماندهان، افسران و درجه داران نیروی انتظامی ضابط عام دادگستری و نظامی محسوب می‌شوند، چنانچه در انجام وظیفه ضابطیت مرتکب جرم شوند، مستفاد از ماده ۵۹۷ برای تشخیص مرجع صالح جهت رسیدگی به اتهام وی، ملاک سمت مقام قضایی صادر کننده دستور است. اگر ضابط در راستای اجرای دستور مقام قضایی دادسرای عمومی یا نظامی مرتکب جرم شده است حسب مورد مرجع صالح برای رسیدگی به اتهام ضابط، دادسرای عمومی یا نظامی است.

۸ چنانچه سرباز وظیفه در مقام ایفای وظیفه ضابطیت مرتکب جرم شده

است. مرجع صالح جهت تحقیق کدام گزینه است؟

الف) دادسرای نظامی

ب) دادسرای عمومی

ج) دادسرای عمومی یا نظامی حسب نوع جرم

د) دادسرای عمومی یا نظامی حسب مقام صادر کننده دستور

پاسخ: گزینه «الف» مطابق تبصره ماده ۲۹ و تبصره ۲ ماده ۶۰۳ از قانون آیین دادرسی کیفری «کارکنان وظیفه ضابط نظامی یا دادگستری محسوب نمی‌شوند...» بنابراین اگر در مقام انجام دستورات مافوق مرتکب جرمی شوند بر اساس ماده ۵۹۷ رسیدگی به اتهام در صلاحیت سازمان قضایی نیروهای مسلح می‌باشد.

۹ کدام مورد جرم مشهود محسوب می‌شود؟

الف) مظنون ولگرد باشد.

ب) حداقل دو نفر شاهد وقوع جرم بوده باشند.

ج) مظنون بلافاصله بعد ارتکاب جرم دستگیر شده باشد.

د) در همه ی موارد مذکور جرم، مشهود تلقی می‌گردد.

پاسخ: گزینه «ج» با توجه به بند ت ماده ۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری یکی از مصادیق جرم مشهود آن است که متهم بلافاصله پس از وقوع جرم قصد فرار داشته یا در حال فرار باشد یا بلافاصله پس از وقوع جرم دستگیر شود. بنابراین گزینه اول نادرست است زیرا مطابق بند چ ماده ۴۵ ولگرد باید سوءشهرت نیز در محل داشته باشد. گزینه دوم نادرست است زیرا طبق بند ب ماده مذکور صرف این که دو نفر شاهد وقوع جرم باشند کافی نیست بلکه باید شخصی را به عنوان متهم معرفی کنند.

۱۰ در مواردی که ضابطان دادگستری به جای ضابطان نظامی انجام وظیفه

می‌کنند تحت ریاست چه کسی هستند؟

الف) دادستان عمومی و انقلاب

ب) دادستان نظامی

ج) رئیس سازمان قضایی استان

د) رئیس سازمان قضایی استان یا معاون او

پاسخ: گزینه «ب» به موجب تبصره ۳ ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری اجرای دستورات مراجع قضایی غیرنظامی در یگان‌های نظامی و انتظامی بر عهده ضابطان نظامی است. همچنین طبق ماده ۶۰۵ قانون یاد شده در غیاب ضابطان نظامی در محل وقوع جرم، انجام وظایف آنها با ریاست دادستان نظامی، بر عهده ضابطان عام دادگستری خواهد بود.

۱۱ اجرای دستور جلب مأموران انتظامی در یگان نظامی محل خدمت مأمور:

الف) صرفاً به عهده ضابطان دادگستری است.

ب) بر عهده دادستان نظامی است.

ج) در صورت عدم حضور ضابطان دادگستری به عهده ضابطان یگان مربوط است.

د) بر عهده ضابطان نظامی مربوط است و در غیاب آنها بر عهده ضابطان دادگستری است.

پاسخ: گزینه «د» مطابق ماده ۶۰۵ قانون آیین دادرسی کیفری «در غیاب ضابطان نظامی در محل وقوع جرم وظایف آنان به وسیله ضابطان دادگستری انجام می‌شود...»

۱۲ در خصوص تحمیل هزینه‌های ناشی از انجام وظایف ضابطیت کدام گزینه

صحیح می‌باشد؟

- الف) تحت هر عنوان بر بزه‌دیده ممنوع است.
 ب) در جرایم قابل گذشت ممنوع نیست و در جرائم غیرقابل گذشت بر بزه‌دیده یا متهم ممنوع است.
 ج) تحت هر عنوان بر بزه‌دیده ممنوع است مگر اینکه برای حمایت از بزه‌دیده و خانواده او در برابر تهدید باشد.
 د) تحت هر عنوان بر متهم ممنوع است مگر برای کشف جرم، حفظ آثار و علائم و جمع آوری ادله وقوع جرم، شناسایی و یافتن و جلوگیری فرار و مخفی شدن متهم.
- پاسخ: گزینه «الف»** مستفاد از ماده ۶۲ قانون آیین دادرسی کیفری این است که تحمیل هزینه‌های ناشی از انجام وظایف ضابطان مانند کشف جرم، حفظ آثار و علائم و جمع آوری ادله وقوع جرم و.... به طور مطلق و تحت هر عنوان بر بزه‌دیده ممنوع است.

۱۳ کدام یک از مأموران زیر به طور مشروط ضابط نظامی محسوب می‌شوند؟

- الف) افسران و درجه داران نیروهای مسلح در صورت عدم حضور سایر ضابطان نظامی
 ب) مأموران دژبان نیروهای مسلح
 ج) مأموران حفاظت اطلاعات نیروهای مسلح در چهار چوب وظایف قانونی
 د) فرماندهان، افسران آموزش دیده نیروی انتظامی

پاسخ: گزینه «الف» با توجه به بندهای الف، ب و ت ماده ۶۰۳ گزینه‌های دوم تا چهارم به طور مطلق جزء ضابطان نظامی تلقی می‌شوند اما افسران و درجه داران نیروهای مسلح مطابق بند ث ماده مذکور در صورتی ضابط نظامی محسوب می‌شوند که جرم مشهود باشد و سایر ضابطان نظامی در محل وقوع جرم حضور نداشته باشند.

۱۴ شرایط تحقیق از متهم مونت توسط ضابط کدام است؟

- الف) تحقیق باید توسط مرجع قضایی صورت گیرد و ضابط قضایی حق تحقیق ندارد.
 ب) حتی المقدور توسط ضابط آموزش دیده خانم صورت گیرد.

ج) حتی المقدور توسط ضابط آموزش دیده خانم و با رعایت موازین شرعی صورت گیرد.
 د) حتی المقدور توسط ضابط آموزش دیده و با رعایت موازین شرعی صورت گیرد.
پاسخ: گزینه «ج» مطابق ماده ۴۲ قانون آیین دادرسی کیفری «بازجویی و تحقیقات از زنان و افراد نابالغ در صورت امکان باید توسط ضابطان آموزش دیده زن و با رعایت موازین شرعی انجام شود.»

۱۵ کدام گزینه صحیح است؟

الف) بازرسی و تفتیش از منزل صرفاً در روز انجام می‌شود.
 ب) بازرسی و تفتیش از منزل در هر ساعت از شبانه روز بلامانع است.
 ج) بازرسی و تفتیش از منزل اصولاً در روز انجام می‌شود مگر تفتیش در شب به تشخیص ضابط ضرورت داشته باشد.
 د) بازرسی و تفتیش از منزل اصولاً در روز انجام می‌شود مگر تفتیش در شب به تشخیص مقام قضایی ضرورت داشته باشد.

پاسخ: گزینه «د» مطابق ماده ۱۴۰ قانون آیین دادرسی کیفری «تفتیش و بازرسی منزل در روز به عمل می‌آید و در صورتی هنگام شب انجام می‌شود که ضرورت اقتضاء کند. بازپرس دلایل ضرورت را احراز و در صورت مجلس قید می‌کند...»

۱۶ در کدام مورد، ضابطان قضایی قبل از اطلاع به دادستان، تحقیقات لازم را به عمل می‌آورند؟

الف) در همه موارد جز در جرایم مشهود مکلفند، به محض اطلاع از وقوع جرم، مراتب را به دادستان اعلام و طبق نظر وی عمل نمایند.
 ب) در همه موارد جز در جرایم غیر مشهود، به محض اطلاع از وقوع جرم، مراتب را به دادستان اعلام و طبق نظر وی عمل نمایند.
 ج) در همه جرائم مکلفند، به محض اطلاع از وقوع جرم، مراتب را به دادستان اعلام و طبق نظر وی عمل نمایند.
 د) در همه جرائم مکلفند، نسبت به انجام تحقیقات اولیه اقدام و سپس مراتب را به دادستان اعلام و طبق نظر وی عمل نمایند.

پاسخ: گزینه «ب» مطابق ماده ۴۴ قانون آیین دادرسی کیفری «ضابطان دادگستری به محض اطلاع از وقوع جرم، در جرائم غیرمشهود مراتب را برای کسب تکلیف و اخذ دستورهای لازم به دادستان اعلام می‌کنند... درباره جرائم مشهود تمام اقدامات لازم را به منظور حفظ آلات، ادوات، آثار، علائم و ادله وقوع جرم و جلوگیری از فرار یا مخفی شدن متهم و یا تبانی به عمل می‌آورند...»

۱۷ در خصوص عدم قبول شکایت شفاهی توسط ضابط قضایی و مرجع صالح رسیدگی، کدام صحیح است؟

(الف) جرم بوده و رسیدگی حسب مورد در صلاحیت دادرسی عمومی یا نظامی می‌باشد.

(ب) تخلف انتظامی بوده و رسیدگی در صلاحیت هیأت رسیدگی به تخلفات اداری می‌باشد.

(ج) تخلف انضباطی بوده و رسیدگی به آن در صلاحیت هیأت‌های انضباطی رسیدگی به تخلفات کارکنان نیروهای مسلح می‌باشد.

(د) جرم بوده و رسیدگی به طور مستقیم حسب مورد در صلاحیت دادگاه کیفری دو یا نظامی دو می‌باشد.

پاسخ: گزینه «ج» به موجب ماده ۳۷ قانون آیین دادرسی کیفری، عدم قبول شکایت کتبی شفاهی تخلف بوده و حسب ماده ۶۳ قانون مذکور موجب انفصال از خدمت از سه ماه تا یکسال می‌گردد. رسیدگی به تخلفات ضابطان قضایی به موجب تبصره ماده ۲ قانون تشکیل هیأت‌های انضباطی رسیدگی به شکایات و تخلفات کارکنان نیروهای مسلح در صلاحیت هیأت‌های مذکور است.

۱۸ مستاجر یک آپارتمان حین وقوع جرم تقاضای ورود ضابطان به منزل را می‌نماید. حکم قضیه چیست؟

(الف) ضابطان مکلف به اخذ مجوز از مقام قضایی جهت ورود به منزل هستند.

(ب) در صورت تقاضای مالک آپارتمان ضابطان حق ورود به منزل دارند.

(ج) ضابطان می‌توانند وارد منزل شوند.

(د) در صورت حصول هر یک از گزینه‌های اول یا دوم

پاسخ: گزینه «ج» مطابق بند ۴۵ ماده ۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری «جرم در منزل یا محل سکونای افراد اتفاق افتاده یا در حال وقوع باشد و شخص ساکن در همان حال یا بلافاصله پس از وقوع جرم ورود ماموران را به منزل یا محل سکونای خود درخواست کند.» که با توجه به نظریه مشورتی شماره ۶۹۳/ ۷/۹۳ اداره حقوقی قوه قضائیه ساکن ملک اعم از آن است که موقت باشد (مانند مستاجر) یا دائم (مانند مالک)

۱۹ کدام عبارت صحیح است؟

- الف) تحمیل هزینه‌های مربوط به ضابطیت بر بزه‌دیده اصولاً ممنوع است.
- ب) تحمیل هزینه‌های مربوط به ضابطیت بر بزه‌دیده مطلقاً ممنوع است
- ج) تحمیل هزینه‌های مربوط به ضابطیت بر بزه‌دیده اصولاً ممنوع نیست.
- د) تحمیل هزینه‌های مربوط به ضابطیت بر بزه‌دیده مطلقاً ممنوع نیست.

پاسخ: گزینه «ب» مطابق ماده ۶۲ قانون آیین دادرسی کیفری «تحمیل هزینه‌های ناشی از انجام وظایف ضابطان .... تحت هر عنوان بر بزه‌دیده ممنوع است.»

۲۰ کدام عبارت صحیح است؟

- الف) نظارت بر تحقیقات بر عهده دادستانی است که تحقیقات در حوزه او به عمل می‌آید هر چند جرم خارج از حوزه قضایی واقع شده باشد.
- ب) نظارت بر تحقیقات بر عهده دادستانی است که تحقیقات در حوزه او به عمل می‌آید و جرم در حوزه قضایی واقع شده باشد.
- ج) نظارت بر تحقیقات بر عهده دادستانی است که تحقیقات در حوزه او به عمل می‌آید مگر جرم خارج از حوزه قضایی واقع شده باشد.
- د) نظارت بر تحقیقات بر عهده رئیس حوزه قضایی است که تحقیقات در حوزه او به عمل می‌آید.

پاسخ: گزینه «الف» مطابق ماده ۷۵ قانون آیین دادرسی کیفری «نظارت بر تحقیقات بر عهده دادستانی است که تحقیقات در حوزه او به عمل می‌آید هر چند راجع به امری باشد که خارج از آن حوزه اتفاق افتاده است.»

۲۱ اگر ضابطان دادگستری خارج وقت اداری فردی را به اتهام ارتکاب قتل

عمدی تحت نظر قرار دهند چه تکلیف قانونی دارند؟

- الف) باید در اسرع وقت مراتب را به دادستان یا قاضی کشیک اطلاع دهند.
 ب) باید ظرف یک ساعت مراتب را به دادستان یا قاضی کشیک اطلاع دهند.
 ج) باید حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت مراتب را به دادستان یا قاضی کشیک اطلاع دهند.
 د) با توجه به مشهود بودن جرم ارتكابی صرفا مراتب را فوراً به اطلاع دادستان می‌رسانند.

پاسخ: گزینه «ب» مطابق ماده ۴۷ قانون آیین دادرسی کیفری «هر گاه فردی خارج از وقت اداری به علت هر یک از عناوین مجرمانه تحت نظر قرار گیرد باید حداکثر ظرف یک ساعت مراتب به دادستان یا قاضی کشیک اعلام شود...»

۲۲ در جرائم غیرمشهود ورود ضابطین به منزل دیگری در چه صورتی

امکان پذیر می‌باشد؟

- الف) صرف درخواست متصرف محل
 ب) با اخذ مجوز از مقام قضایی
 ج) صرف اطلاع دادستان یا معاون وی
 د) با اخذ مجوز مقام قضایی و موافقت متصرف محل

پاسخ: گزینه «ب» بر اساس ماده ۴۴ قانون آیین دادرسی کیفری در جرائم غیرمشهود مراتب توسط ضابطان به دادستان اعلام و مطابق دستورات مقام قضایی انجام وظیفه می‌نمایند. بنابراین ورود به منزل مستلزم اخذ مجوز از مقام قضایی است.

۲۳ نیروی مقاومت بسیج در کدام یک از موارد زیر به عنوان ضابط دادگستری

می‌تواند اقدام کند؟

- الف) در کلیه موارد جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور
 ب) در موارد بی‌حجابی و کلیه جرایم علیه عفت عمومی

ج) هنگام درخواست دادستان به همراه ضابطان دیگر
د) در جرایم مشهود اگر ضابطان عام در محل حضور نداشته و یا اقدام لازم انجام
ندهند.

پاسخ: گزینه «د» به موجب ماده ۱ قانون حمایت قضایی از بسیج ضابطین
مصوب ۱۳۷۱ نیروی مقاومت بسیج در مواجهه با جرم مشهود اصولاً حق اقدام
ندارند مگر در صورت عدم حضور ضابطان عام یا عدم اقدام به موقع ضابطان
عام یا اعلام نیاز ضابط عام.

سؤالات سطح A (سخت)

۱ در خصوص بازرسی اشخاص و اشیاء در جرم غیر مشهود کدام صحیح

است؟

الف) نیاز به اجازه موردی مقام قضایی دارد هر چند اجرای تحقیقات به صورت کلی ارجاع شده باشد.

ب) اگر اجرای تحقیقات به صورت کلی ارجاع شده باشد نیازی به اجازه موردی مقام قضایی نیست.

ج) نیاز به اجازه موردی فرماندهی انتظامی منطقه دارد هر چند اجرای تحقیقات به صورت کلی توسط مقام قضایی ارجاع شده باشد.

د) بازرسی اشخاص و اشیاء صرفاً در جرائم مشهود مجاز می‌باشد.

پاسخ: گزینه «الف» مطابق ماده ۵۵ قانون آیین دادرسی کیفری «...بازرسی اشخاص و اشیاء در جرائم غیرمشهود با اجازه موردی مقام قضایی است هر چند وی اجرای تحقیقات را به طور کلی به ضابط ارجاع داده باشد.»

۲ در اثر بی‌مبالاتی یکی از مامورین هنگام تفتیش و بازرسی خسارات مادی

به منزل متهم وارد می‌گردد. چنانچه متهم به موجب حکم قطعی از اتهام انتسابی تبرئه گردد، جبران خسارات وارده بر عهده چه کسی است؟

الف) بر عهده مامور مقصر می‌باشد.

ب) بر عهده دولت می‌باشد و سپس ملزم است به مامور مقصر مراجعه نماید.

ج) بر عهده دولت می‌باشد و سپس می‌تواند به مامور مقصر مراجعه نماید.

د) با توجه به این که خسارت در مقام اعمال حاکمیت وارد شده است کسی مسئول نیست.

پاسخ: گزینه «ج» با توجه به تبصره ماده ۱۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری در صورتی که در اجرای تفتیش و بازرسی خسارات مادی وارد شود و به موجب تصمیم قطعی قرار منع یا موقوفی تعقیب و یا حکم برائت متهم صادر شود، دولت مسئول جبران خسارت است مگر این که تقصیر بازپرس یا ماموران محرز شود که در این صورت دولت می‌تواند به مقصر مراجعه کند.

۳ چنانچه مامور اداره پست احتمال قوی دهد که مرسوله پستی حاوی مواد

مخدر است چه تکلیفی دارد؟

الف) پس از تنظیم صورت مجلس مرسوله را توقیف و موضوع را فوراً به رئیس اداره گزارش دهد.

ب) پس از تنظیم صورت مجلس مرسوله را توقیف و موضوع را فوراً به اطلاع رئیس دادگستری برساند.

ج) پس از تنظیم صورت مجلس مرسوله را توقیف و موضوع را فوراً به اطلاع دادستان برساند.

د) بدون اقدام خاصی باید موضوع را فوراً به اطلاع دادستان برساند.

پاسخ: گزینه «ج» با توجه به ماده ۸۷ قانون آیین دادرسی کیفری هرگاه ماموران پست بر مبنای قرائن و امارات احتمال قوی دهند که بسته پستی حاوی مواد مخدر، سمی، میکروبی خطرناک و یا مواد منفجره، اسلحه گرم، اقلام امنیتی و یا سایر ادوات و آلات جرم است محموله پستی با تنظیم صورت مجلس توقیف می‌شود و موضوع فوری به اطلاع دادستان می‌رسد.

۴ معیار تشخیص جرم نظامی از غیر نظامی کدام است؟

الف) شخصیت مرتکب - ذهنیت مرتکب

ب) موضوع جرم - نوع جرم - ذهنیت مرتکب

ج) شخصیت مرتکب - نوع جرم

د) موضوع جرم - ذهنیت مرتکب

پاسخ: گزینه «ج» مستفاد از تبصره ۲ ماده ۵۹۷ قانون آیین دادرسی کیفری «منظور از جرائم مربوط به وظایف خاص نظامی و انتظامی جرائمی است که اعضای نیروهای مسلح در ارتباط با وظایف و مسئولیت‌های نظامی و انتظامی که طبق قانون برعهده آنان است مرتکب گردند.» بنابراین جرم نظامی متشکل از شخصیت مرتکب و نوع جرم ارتكابی است.

۵ نیروهای مقاومت بسیج سپاه پاسداران، در چه جرایمی ضابط محسوب می‌شوند؟

(الف) فقط جرایم مشهود

(ب) جرایم مشهود در شرایط خاص و با مجوز مقام قضایی در جرایم غیرمشهود

(ج) جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور

(د) جرایم مشهود و با مجوز مقام قضایی در جرایم غیرمشهود

پاسخ: گزینه «ب» مطابق بند ب ماده ۲۹ قانون آیین دادرسی کیفری نیروهای مقاومت بسیج سپاه پاسداران جزء ضابطان خاص دادگستری محسوب می‌شوند و به موجب ماده یک قانون حمایت قضایی از بسیج «در جرائم مشهود در صورت عدم حضور ضابطین دیگر و یا عدم اقدام به موقع آنها و یا اعلام نیاز آنان به منظور جلوگیری از امحاء آثار جرم و فرار متهم و تهیه گزارش به مراجع قضایی اقدامات قانونی لازم را به عمل می‌آورند.» بنابراین در جرائم مشهود با حصول شرایط خاص مذکور و در جرائم غیرمشهود مطابق صدر ماده ۴۴ قانون آیین دادرسی کیفری صرفاً به موجب مجوز مقام قضایی ضابط محسوب می‌شوند.

۶ یگان امداد نیروی انتظامی در خصوص اعلام گزارش فرار کارکنان وظیفه

تحت امر خود چه وظیفه‌ای دارد؟

(الف) گزارش فرار کارکنان وظیفه تحت امر خود را ظرف ۲۴ ساعت به حوزه وظیفه اعزام کننده اعلام نمایند.

(ب) گزارش فرار کارکنان وظیفه تحت امر خود را به دادسرا و دادگاه‌های نظامی اعلام نماید.

(ج) گزارش فرار کارکنان وظیفه تحت امر خود را به فرماندهی انتظامی اعزام کننده اعلام نماید.

(د) هیچ‌یک از گزینه‌ها صحیح نمی‌باشد.

پاسخ: گزینه «ج» مطابق ماده ۶۱۱ قانون آیین دادرسی کیفری «یگان‌های نظامی و انتظامی مکلفند گزارش فرار کارکنان وظیفه تحت امر خود را بلافاصله به حوزه وظیفه عمومی اعزام کننده، دژبان مربوط و فرماندهی انتظامی محل سکونت افراد مزبور اعلام نمایند.»

۷ کدامیک از مأموران زیر مطلقاً ضابط نظامی محسوب می‌شوند؟

- الف) مأموران بازرسی و قضایی نیروهای مسلح
 ب) معاونان زندان‌ها نسبت به امور مربوط به زندانیان
 ج) مأموران حفاظت اطلاعات وزارت اطلاعات
 د) فرماندهان، افسران و درجه داران نیروهای مسلح

پاسخ: گزینه «الف» مقصود از ضابط مطلق، ضابط عام است. که مطابق بند پ ماده ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری مأموران بازرسی و قضایی نیروهای مسلح جزء ضابطان عام نظامی است. برخلاف گزینه دوم که حسب تبصره ۱ ماده مذکور و گزینه سوم حسب تبصره ۲ همان ماده ضابط نظامی خاص محسوب می‌شوند. در خصوص گزینه چهارم باید دقت داشت که فرماندهان افسران و درجه داران نیروهای مسلح حسب بند ث ماده یاد شده صرفاً در جرائم مشهود در صورت عدم حضور سایر ضابطان نظامی، ضابط قضایی نظامی قلمداد می‌شوند.

۸ در جرائم پولشویی و تامین مالی تروریسم علاوه بر نیروی انتظامی کدام

مورد نیز ضابط دادگستری محسوب می‌شود؟

- الف) مأموران وزارت اطلاعات
 ب) مأموران سازمان اطلاعات سپاه
 ج) مأموران حفاظت و اطلاعات قوه قضاییه
 د) گزینه‌های الف و ب

پاسخ: گزینه «د» مطابق تبصره ۳ ماده ۷ مکرر قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۹۷ در جرائم پولشویی و تامین مالی تروریسم مأموران وزارت اطلاعات و سازمان اطلاعات سپاه ضابط دادگستری محسوب می‌شوند.

۹ کدام عبارت صحیح می‌باشد؟

- الف) ضابط قضایی حق تحقیق در خصوص جرائم مشهود طفل یا نوجوانان را ندارد.
 ب) ضابط قضایی حق تحقیق در خصوص جرائم مشهود طفل یا نوجوانان را دارد.
 ج) ضابط قضایی با مجوز مقام قضایی حق تحقیق در خصوص جرائم مشهود طفل یا نوجوانان را دارد.

د) ضابط قضایی حق تحقیق در خصوص جرائم نوجوانان را دارد.

پاسخ: گزینه «الف» مطابق تبصره ۲ ماده ۲۸۵ قانون آیین دادرسی کیفری «در جرائم مشهود هرگاه مرتکب طفل یا نوجوان باشد، ضابطان دادگستری مکلفند نسبت به حفظ آلات، ادوات، آثار، علائم و دلایل جرم اقدام نمایند و در صورت دستگیری وی موظفند متهم را حسب مورد فوری به دادسرا یا دادگاه اطفال و نوجوانان تحویل دهند».

۱۰ در جرایم شبکه‌ای و سازمان یافته مواد مخدر و روانگردان کدام مورد ضابط دادگستری محسوب می‌شود؟

الف) پرسنل آموزش دیده نیروی انتظامی و ماموران وزارت اطلاعات

ب) پرسنل آموزش دیده نیروی انتظامی و ماموران سازمان اطلاعات سپاه

ج) گزینه‌های الف و ب

د) فقط پرسنل آموزش دیده نیروی انتظامی

پاسخ: گزینه «الف» مطابق ماده ۴۴ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر «وزارت اطلاعات مکلف است ضمن جمع آوری اطلاعات لازم در زمینه شبکه‌های اصلی منطقه ای و بین المللی قاچاق سازمان یافته مرتبط با جرائم موضوع این قانون نسبت به شناسایی و تعقیب آنها با حکم دادستان کل یا قاضی که او تعیین می‌کند اقدام ..... نماید.»

۱۱ وقوع جرم در منظر ضابط ..... است و گزارش وقوع جرم ..... است.

الف) مصداق جرم مشهود- موجب شروع به تعقیب

ب) مصداق جرم تام- موجب شروع به تحقیق

ج) مصداق جرم مشهود- موجب شروع به تحقیق

د) مصداق جرم- موجب شروع به تعقیب

پاسخ: گزینه «الف» مطابق بند الف ماده ۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری وقوع جرم در مرئی و منظر ضابط مصداق جرم مشهود و مطابق بند ب ماده ۶۴ قانون مذکور گزارش وقوع جرم توسط ضابط از موجبات شروع تعقیب کیفری محسوب می‌شود.

۱۲ «الف» مرتکب قتل عمد در مرئی و منظر ضابطین می‌شود و بلافاصله به

داخل منزلی متواری و درب را می‌بندد. کدام گزینه صحیح است؟

الف) ضابطین با توجه به مشهود بودن جرم ارتكابی حق ورود به منزل بدون اخذ مجوز قضایی دارند.

ب) ضابطین حق ورود به منزل ندارند.

ج) ضابطین حق ورود به منزل ندارند مگر شخص ساکن ملک درخواست ورود ضابطان را نماید.

د) ضابطین در کلیه جرائم اعم از مشهود یا غیرمشهود حق ورود به منازل و اماکن بسته را دارند.

پاسخ: گزینه «الف» بنابر دیدگاه برخی صاحب‌نظران حقوق کیفری با توجه به اطلاق عبارت «تمام اقدامات لازم» در ماده ۴۴ قانون آیین دادرسی کیفری، ضابطان در جرم مشهود می‌توانند برای دستگیری متهم که به منزلی فرار نموده است بدون اخذ مجوز قضایی وارد شوند. البته طبق نظریه مشورتی شماره ۷/۹۳/۷۷۵ - ۹۳/۴/۴ اداره حقوقی قوه قضاییه ورود ضابطان در جرائم مشهود مستلزم اخذ مجوز قضایی است. (به داوطلبان محترم توصیه می‌شود در صورت طرح چنین سئوالی در آزمون مرکز و کلاء و مشاوران قوه قضاییه گزینه «ب» را انتخاب نمایند.)

۱۳ شخصی به قصد اصلاح امور با توزیع اعلامیه حاوی توهین به رئیس جمهور

مرتکب جرم سیاسی به نحو مشهود می‌گردد. در صورت عدم حضور ضابطان قضایی کدام گزینه صحیح است؟

الف) هیچ شهروندی حق جلوگیری از فرار متهم را ندارد.

ب) همه شهروندان تا رسیدن ضابطان می‌توانند اقدامات لازم را جهت جلوگیری از فرار متهم انجام دهند.

ج) شهروندان در صورت تماس با ضابطان و اجازه آنها می‌توانند اقدامات لازم را جهت جلوگیری از فرار متهم انجام دهند.

د) شهروندان در صورت تماس با دادستان و اجازه وی می‌توانند اقدامات لازم را جهت جلوگیری از فرار متهم انجام دهند.

پاسخ: گزینه «الف» مطابق تبصره ۱ ماده ۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری صرفاً در جرائم موضوع بندهای الف تا ت ماده ۳۰۲ قانون مذکور که بصورت مشهود واقع می‌شود تا رسیدن ضابطان تمام شهروندان می‌توانند اقدامات لازم را برای جلوگیری از فرار مرتکب جرم و حفظ صحنه جرم به عمل آورند و این موضوع شامل جرائم سیاسی و مطبوعاتی موضوع بند ث ماده ۳۰۲ نمی‌گردد.

۱۴ تفتیش و بازرسی از منزل استاندار با چه شرایطی امکان‌پذیر است؟

- الف) با موافقت رئیس کل دادگستری استان توسط ضابطان انجام می‌شود.
 ب) با موافقت رئیس کل دادگستری استان و با حضور مقام قضایی انجام می‌شود.
 ج) با موافقت رئیس کل دادگستری استان و تایید رئیس قوه قضاییه توسط ضابطان انجام می‌شود.
 د) با موافقت رئیس کل دادگستری استان و تایید رئیس قوه قضاییه و با حضور مقام قضایی انجام می‌شود.

پاسخ: گزینه «ب» مطابق ماده ۱۳۸ قانون آیین دادرسی کیفری «مجوز تفتیش و بازرسی منزل و محل کار اشخاص و مقامات موضوع مواد ۳۰۷ و ۳۰۸ (مانند استاندار) و نیز متهمان جرائم موضوع بند ث ماده ۳۰۲ این قانون (جرائم سیاسی و مطبوعاتی) باید به تایید رئیس کل دادگستری استان برسد و با حضور مقام قضایی اجرا می‌شود.»

۱۵ شهردار بخش «الف» به اتهام حمل و نگهداری مواد مخدر تحت تعقیب قرار

- می‌گیرد. در صورت ضروری بودن بازرسی از منزل وی کدام صحیح است؟
- الف) تفتیش و بازرسی با موافقت رئیس کل دادگستری استان و با حضور مقام قضایی اجرا می‌شود.
 ب) تفتیش و بازرسی با دستور مقام قضایی پرونده و توسط ضابطان اجرا می‌شود.
 ج) تفتیش و بازرسی با موافقت رئیس کل دادگستری استان و توسط ضابطان اجرا می‌شود.
 د) تفتیش و بازرسی با دستور مقام قضایی پرونده و با حضور ایشان توسط ضابطان اجرا می‌شود.

پاسخ: گزینه «ب» مستفاد از ماده ۱۳۸ قانون آیین دادرسی کیفری آن است که مفاد این ماده مشمول مقامات خارج از مواد ۳۰۷ و ۳۰۸ قانون مذکور نمی‌شود. بنابراین شهردار بخش با توجه به این که از مقامات ماده ۳۰۸ محسوب نمی‌شود تفتیش و بازرسی از منزل وی با رعایت ماده ۱۳۷ و حسب دستور مقام قضایی و توسط ضابطان اجرا می‌گردد.

۱۶ ارتکاب کدام مورد از سوی ضابطان دادگستری فاقد ضمانت سه ماه تا یک

یکسال انفصال از خدمت است؟

الف) عدم اخذ امضای مقام قضایی در اسرع وقت و حداکثر ظرف ۲۴ ساعت پس از صدور دستور شفاهی

ب) عدم گزارش اجرا نشدن دستور یا تکمیل پرونده در پایان مهلت تعیین شده با ذکر علت برای مقام قضایی

ج) عدم تحویل رسید به شاکی پس از دریافت شکایت

د) عدم فراخوانی وکیل در صورت تقاضای متهم

پاسخ: گزینه «د» با توجه به ماده ۶۳ قانون آیین دادرسی کیفری تخلف از گزینه نخست موضوع ماده ۳۴ و تخلف از گزینه دوم موضوع تبصره ماده ۳۵ و تخلف از گزینه سوم موضوع ماده ۳۷ قانون مذکور دارای ضمانت اجرای انفصال از خدمت به مدت سه ماه تا یکسال می‌باشد. اما برای تخلف از گزینه چهارم موضوع ماده ۴۸ ضمانت اجرایی پیش بینی نشده است.

۱۷ با توجه به مقررات قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ مدت زمان

کدام مورد با سایر موارد متفاوت است؟

الف) اعلام کیفیت تفتیش و بازرسی و نتیجه آن به مقام قضایی توسط ضابطان دادگستری

ب) اخذ امضای مقام قضایی توسط ضابط دادگستری پس از صدور دستور شفاهی

ج) مدت نگهداری متهم در جرایم مشهود توسط ضابطان

د) تکلیف ضابطان دادگستری به اعلام صدور دستور حفاظت از داده‌ها به مقام قضایی

پاسخ: گزینه «الف» مستفاد از مواد ۵۸ قانون آیین دادرسی کیفری آن است که برای اعلام گزارش مربوط به تفتیش و بازرسی از منازل، اماکن بسته و تعطیل در

قانون محدودیت زمانی تعیین نشده است. اما در خصوص گزینه دوم مطابق ماده ۳۴ و گزینه سوم مطابق ماده ۴۶ و گزینه چهارم بر اساس ماده ۶۶۹ از قانون مذکور مدت زمان بیست و چهار ساعت مقرر گردیده است.

۱۸ کدام مورد از وظایف ضابطیت محسوب نمی‌شود؟

الف) حفظ صحنه جرم و جمع آوری آثار و علایم جرم

ب) اجرای احکام قطعی کیفری

ج) ابلاغ و اجرای دستورات قضایی

د) شناسایی و جلوگیری از فرار یا اختفاء متهم

پاسخ: گزینه «ب» مطابق ماده ۲۸ قانون آیین دادرسی کیفری «ضابطان دادگستری مأمورانی هستند که تحت نظارت و تعلیمات دادستان در کشف جرم، حفظ آثار و علائم و جمع آوری ادله وقوع جرم شناسایی یافتن و جلوگیری از فرار و مخفی شدن متهم تحقیقات مقدماتی ابلاغ اوراق و اجرای تصمیمات قضایی به موجب قانون اقدام می‌کنند.» اما باید توجه داشت که اجرای احکام کیفری حسب ماده ۲۲ قانون مذکور از وظایف دادسرا می‌باشد.

۱۹ کدام عبارت صحیح است؟

الف) به محض تحت نظر قرار گرفتن متهم حداکثر ظرف یک ساعت مراتب باید به دادسرای محل اعلام گردد.

ب) به محض تحت نظر قرار گرفتن متهم حداکثر ظرف یک ساعت مراتب باید به دادستان اعلام گردد.

ج) به محض تحت نظر قرار گرفتن متهم حداکثر ظرف یک ساعت مراتب باید به قاضی کشیک دادسرای محل اعلام گردد.

د) به محض تحت نظر قرار گرفتن متهم حداکثر ظرف ۲۴ ساعت مراتب باید به دادستان یا قاضی کشیک اعلام گردد.

پاسخ: گزینه «الف» مطابق صدر ماده ۴۹ قانون آیین دادرسی کیفری «به محض آن که متهم تحت نظر قرار گرفت حداکثر ظرف یک ساعت مشخصات سجلی، شغل، نشانی و علت تحت نظر قرار گرفتن وی به هر طریق ممکن به دادسرای

محل اعلام می‌شود...»

۲۰ آگاه نمودن شاکی از حق بهره مندی از خدمات مشاوره‌ای و سایر

معاضدت‌های حقوقی از:

(الف) تکالیف ضابطان دادگستری است.

(ب) اختیارات ضابطان دادگستری است.

(ج) تکالیف مقام قضایی است.

(د) اختیارات مقام قضایی است.

پاسخ: گزینه «الف» مطابق ماده ۳۸ قانون آیین دادرسی کیفری «ضابطان دادگستری مکلفند شاکی را از حق درخواست جبران خسارت و بهره مندی از خدمات مشاوره‌ای موجود و سایر معاضدت‌های حقوقی آگاه سازند.»

۲۱ کدام گزینه نادرست است؟

(الف) با شروع تحت نظر قرار گرفتن متهم وی می‌تواند تقاضای حضور وکیل نماید.

(ب) اگر متهم خارج وقت اداری تحت نظر قرار گیرد باید حداکثر ظرف یک ساعت مراتب به دادستان یا قاضی کشیک اعلام گردد.

(ج) اگر نگهداری متهم ضرورت داشته باشد پس از ابلاغ کتبی موضوع اتهام و ادله آن با اطلاع دادستان می‌توان متهم را تحت نظر قرار داد.

(د) در جرائم مشهود اگر نگهداری متهم ضرورت داشته باشد پس از ابلاغ کتبی موضوع اتهام و ادله آن با اطلاع دادستان می‌توان متهم را تحت نظر قرار داد.

پاسخ: گزینه «ج» مستفاد از ماده ۴۶ قانون آیین دادرسی کیفری در جرائم مشهود چنانچه نگهداری متهم ضرورت داشته باشد پس از ابلاغ کتبی موضوع اتهام و ادله آن با اطلاع دادستان می‌توان متهم را حداکثر ۲۴ ساعت تحت نظر قرار داد. بنابراین نگهداری متهم در جرائم مشهود با رعایت شرایط مقرر امکان‌پذیر است. از طرفی گزینه اول حسب ماده ۴۸ و گزینه دوم مطابق ماده ۴۷ قانون یاد شده صحیح می‌باشند.

جدول مقایسه ضابطین قضایی

(موضوع مواد ۲۸، ۲۹، ۵۹۷ و ۶۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری)

ضابطان نظامی	ضابطان دادگستری
ماموران تحت نظارت، تعلیمات و ریاست دادستان نظامی	ماموران تحت نظارت، تعلیمات و ریاست دادستان عمومی و انقلاب
رسیدگی به ارتکاب جرم حین انجام وظایف قانونی مربوط به جرایم مشهود یا در اجرای دستورات مقام قضایی در صلاحیت دادرسی و دادگاه نظامی است.	رسیدگی به ارتکاب جرم حین انجام وظایف قانونی مربوط به جرایم مشهود یا در اجرای دستورات مقام قضایی در صلاحیت دادرسی و دادگاه کیفری عمومی است.
ضابطان عام یا مطلق شامل: پرسنل ناجا (فرماندهان و درجه داران آموزش دیده) ماموران دژبان و حفاظت اطلاعات، بازرسی و قضایی نیروهای مسلح، درجه داران سایر نیروهای مسلح (در جرائم مشهود در صورت عدم حضور سایر ضابطان)	ضابطان عام یا مطلق (فاقد محدودیت زمان و مکان) شامل: پرسنل ناجا (فرماندهان و درجه داران آموزش دیده)
ضابطان خاص یا مقید شامل: رؤسا و معاونین و ماموران زندان‌های نظامی ماموران حفاظت وزارت اطلاعات نسبت به کارکنان همان وزارتخانه	ضابطان خاص یا مقید (دارای محدودیت زمان و مکان) شامل: رؤسا، معاونین و ماموران زندان‌های عمومی، مأمورین جنگلیانی، حفاظت میراث فرهنگی، راه آهن، اداره بهداشت، حفاظت محیط زیست، فرمانده کشتی و هواپیما، بازرسان بیمه اداره پست، نیروهای بسیج، وزارت اطلاعات، سازمان اطلاعات سپاه (بند ب م ۲۹) و کارشناسان حفاظت اطلاعات قوه قضاییه.

جدول مقایسه جرم مشهود و در حکم مشهود

(موضوع ماده ۴۵ قانون آیین دادرسی کیفری)

مصادیق جرم مشهود	مصادیق در حکم جرم مشهود (بلافاصله)
وقوع جرم در حضور ضابط قضایی (دادگستری / نظامی)	حضور ضابط بلافاصله بعد وقوع جرم یا مشاهده آثار جرم یا کشف آلات ارتکاب جرم، بلافاصله در تصرف متهم یا احراز تعلق اسباب و آلات به متهم
معرفی مرتکب توسط مجنی علیه یا دو شاهد یا بیشتر، حین وقوع جرم	معرفی مرتکب توسط مجنی علیه یا دو شاهد یا بیشتر، بلافاصله پس از وقوع جرم یا خود معرفی متهم بلافاصله پس از ارتکاب جرم
تقاضای ساکن ملک (دائم یا موقت طبق نظریه ۷/۹۳/۶۹۳) برای ورود مامورین حین ارتکاب جرم	تقاضای ساکن ملک (دائم یا موقت طبق نظریه ۷/۹۳/۶۹۳) برای ورود مامورین، بلافاصله بعد از ارتکاب جرم
ولگرد بودن متهم همراه با سوء شهرت داشتن (کسی که مسکن و ماوای مشخص و وسیله معاش معلوم و شغل و حرفه معینی ندارد)	متهم پس از ارتکاب جرم، بلافاصله قصد فرار یا در حال فرار باشد یا پس از ارتکاب جرم دستگیر شود.

تعقیب و تحقیق

سؤالات سطح C (آسان)

۱ در کدام مورد انتشار تصویر متهم دستگیر شده حسب درخواست بازپرس و موافقت دادستان شهرستان مجاز است؟

الف) در جرم قتل عمدی که متهم متواری باشد و از طریق دیگری امکان دستیابی به متهم نباشد.

ب) در جرم سرقت حدی که متهم متواری باشد و از طریق دیگری امکان دستیابی به متهم نباشد.

ج) در جرائم متعدد متهم نسبت به اشخاص نامعلوم جهت آگاهی بزه‌دیده برای طرح شکایت (د) در همه موارد انتشار تصویر متهم مجاز است.

پاسخ: گزینه «د» مستند به ماده ۹۶ قانون آیین دادرسی کیفری «انتشار تصویر و سایر مشخصات مربوط به هویت متهمان در کلیه مراحل تحقیقات مقدماتی توسط رسانه‌ها و مراجع انتظامی و قضایی ممنوع است مگر در مورد اشخاص زیر که تنها به درخواست بازپرس و موافقت دادستان شهرستان انتشار تصویر و یا سایر مشخصات مربوط به هویت آنان مجاز است.» همچنین طبق بند ب ماده یاد شده «متهمان دستگیر شده که به ارتکاب چند فقره جرم نسبت به اشخاص متعدد و نامعلومی نزد بازپرس اقرار کرده‌اند و تصویر آنان برای آگاهی بزه‌دیدگان برای طرح شکایت یا اقامه دعوی خصوصی توسط آنان منتشر می‌شود.»

۲ تحقیقات مقدماتی کدام جرم صرفاً بر عهده بازپرس بوده و با عدم حضور وی بر عهده دادرس دادگاه است؟

الف) جرم مستوجب تعزیر درجه چهار

ب) کلاهبرداری با مبلغ بیش از یک میلیارد ریال

ج) جرم مطبوعاتی